

Kjak

Hogni Hoydal

Hyklið hækkar í hvørjum

Tey, ið eru sett í ábyrgdarstørv at stjórna landinum, ganga ikki undan. Tey renna undan avgerðum og síni ábyrgd. Og sleppa í staðin at nýta tíðina í fjølmiðlunum at hykla og látast vera ímóti avleiðingunum av sínum egnu (vantandi) gerðum

Havi verið burturstaddur í nakrar vikur, og havi hvørki sæð tíðindi ella verið á internetinum. Og tað er altíð við eini litlari vón um, at onkur bati man hómast í politikkinum og orðaskiftinum, tá tú so roynir at fara ígjøgnum tíðindini, ið verið hava heima.

Mengakk. Niðurbræðingin av allari politiskari meining og ábyrgd, sum vit hava ávarað um, síðani ABC-flokkarnir tóku sær valdið í Føroyum, er eftirhondini fullkomin – og farin langt niður um abso-lutta nullpunktíð.

Ikki bara liggja vit í fullkomnum leiðsluloyssi, har nærum øll mál verða tilvildarliga og ússaliga handfarin. Vina- og kenn-ingarpolitikkurin og rossa-handilsmoralurin breiðir seg í allari skipanini. Starvs-setanir og nevndarval og stovnsflytingar fara fram sum eitt absurd teatur. Og allar grundreglur í einum fólkaræði standa og riða leysar í málloysinum hjá sit-andi samgongustjórn.

Andstygd og meiningsloysi

Tað skapar andstygd og upp-gávulyndi millum fólk – og øll politiska skipanin verður koyrd í sama pott: “Tað eru politikararnir, sum eru so og so...” hoyra vit javnan. Men tað passar ikki. Eins lítið og tað ber til at siga, at “allir fiskimenn eru so og so...” ella “allir læknar eru so og so...” ella “allar flakakvinnur eru so og so...”. Eins skeivt er tað at koyra allar politikarar og flokkar í sama posa at blaka burtur.

Tí sanniliga eru øll am-boð brúkt til tess at vísa á alternativar loysnir, at steðga niðurbræðingin, mótmæla og kæra. Men tað verður oftast lagt út sum

“andstøðugrenj”, vantandi samstarvsvilji ella “hatta eru bara tey”.

Ein hin fremsta avleiðing-in er, at ongin verður settur til svars ella til ábyrgdar fyri nakað. Ístaðin sleppa tey, ið hava kravt seg fram í álitisstørv, í almenninginum at spæla óskyldugir and-støðingar til sínar egnu gerð-ir og vantandi avgerðir.

Hykl á hægsta stigi

Bara nøkur dømir seinasta mánaðin úr fjølmiðlunum:

- Ein landsstýriskvinna, ið hevur ábyrgd av økis-menning, sleppur at skelda inn á avgerðirnar hjá sínum egna landsstýri um at flyta stovnar og starvs-fólk. Avleiðingar? Ongar!
- Ein landsstýriskvinna í lógarmálum hevur staðfest at rættargangslógin er brotin, tá øll lögreglan í Føroyum varð umskipað og hevur óteljandi ferðir verið í fjølmiðlunum og sagt seg vilja gera nakað við tað. Avleiðingar? Nei, nú biður hon danskar myndugleikar um at broyta lógina frameftir.
- Ein lögmaður sleppur at gera okkum øll til teitis við at hava formliga heitið sum landsins politiski leiðari og blakar burtur rættindi hjá føroysku tjóðini uttan-lands. Avleiðingar? Ikki nær námind!
- Ein fiskimálaráðharri fer í juli mánaða 2010 at samráðast um makrel-kvotuna fyri 2010. Hvat hevur hann gjørt seinasta árið – og hevur hann gjørt nakað sum helst undan hesum við at samráðast ella tryggja rættindi? Av-leiðingar? Nei, gavekk!
- Ein landsstýriskvinna í almannamálum sleppur í fjølmiðlunum at geva blokkstuðlinum fyri 8

árum síðani skyldina fyri sínar asosialu avgerðir í dag móttvegis teimum eldru, ið hava størsta tørvin á hjálp. Avleiðingar? Gloym tað!

- Ein fyrrverandi lands-stýrismaður í almannamálum, sum hevur latið alla figgjarstýring fara og yvirtrekt fyri 170 mió. á økinum, sleppur at vaska hendur í fjølmiðlunum vegna javnaðarflokkin. Og letst nú vera ímóti teimum avleiðingum, ið hann sjálvur hevur sam-tykt á løgtingi, hóast tað var væl og virðiliga víst á frammanundan, at tiltøk landsstýrisins fóru bert at raka veikastu sam-felagsbólkarar og eldra-røktina.

Fíggjarmálaráðharrin og bankarnir

Og fíggjarmálaráðharrin stendur knappliga fram í fjølmiðlunum og letst aftur vera atfinningarsamur móttvegis bankunum og teirri ófatiligu gerðini at flyta allar okkara peningaskipanir av landinum. (Í heyst var hann eisini í fjølmiðlunum og lovaði at geva bankunum kapping umvegis Húsálansgrunnin. Beint eftir avhøvdaði hann allar møguleikar hjá Húsálansgrunninum at figgja sethús).

Men hann hevur havt allar møguleikar at gera nakað við elektronisku pen-ingaskipanirnar í bankunum, og hann hevur kent til avleið-ingarnar í fleiri ár. Tvær ferðir hevur hann mælt til at fella lógaruppskot frá Tjóðveldi, ið kundu seta bankarnar uppá pláss í hesum máli og tryggjað føroyska brúk-aran og samfelagið móti teimum tapum og teirri vantandi ávirkan á egin við-urskifti, ið nú eru alkend

fyri øll. Allar avleiðingar, sum føroyska vinnan og brúkarin nú liva við, vóru væl og virðiliga útgreinaðar í lógaruppskotum og fyri-spurningum.

Hvat vantandi dirvi og vantandi avgerðir hjá figgj-armálaráðharranum og hansara samgongu hev-ur kostað føroyska sam-felagnum og vanliga brúk-aranum bara í hesum máli, eru fleiri 100-tals milliónir krónur.

Men hann gjørði onki – hóast hann í fjølmiðlunum lovaði at gera nakað við tað. Og bæði sum lögmaður og seinni sum figgjar-málaráðharri hevur hann tikið avgerð um at broyta lóggávuna til frama fyri ætlanunum hjá bankunum – hóast staðilig mótmæli og móttuppskot.

Tað tekur ikki fáar minutt-ir at finna fram skjøl og bond, sum prógva, hvat fyrr er sagt og gjørt í hesum máli.

Renna undan sær sjálvum

Men sitandi valdshavarar í Føroyum tykjast so visir í, at teir ongantíð verða settir til svars fyri nakað, at teir gleðiliga nýta hvørt høvi at hykla á hægsta stigi, so skjótt teir sleppa fram at eini mikrofón.

Onkuntíð hevur ein bara hug at smírast at sjónleik-inum. Men tað er í veru-leikanum onki stuttligt fyri fólkaræðið og framtíðina at uppliva, at fremstu ábyrgd-arpersónar í landinum dag-liga nýta orku sína at renna skríggjandi burtur frá sær sjálvum. Og sleppa at gera tað uttan at verða settir til svars.

Fríðleif Lydersen

Prestar í føroysku fólkakirkjuni

Opið bræv til Føroya Løgting 13. juli 2010

Eg bað um innlit í arbeiði í lógararbeiði viðvíkjandi uppskoti til løgtingslóg um setanarviðurskifti hjá prestum. Eg fekk noktandi svar frá Mentamálaráðnum, so kærði eg til Løgtingsins umboðmann, men umboðs-maðurin meinti, at ikki var grundarlag fyri at taka mál-ið upp til viðgerðar. Í svarin-um, eg fekk frá Mentamála-ráðnum 20. mai 2010, stóð millum annað: “Annars skal Mentamálaráðið upplýsa, at uppskotið til løgtingslóg um størv í fólkakirkjuni kemur til almenna hoyring á heimasíðuni Mentamála-ráðsins mmr@mmr.fo, tá tað verður liðugt til hoyringar. Mentamálaráðið fer síðani at viðgera hoyringarsvarini, áðrenn endaligt uppskot verður orðað og lagt fyri løgtingið. Tygum fá sostatt ríkiligt høvi at úttala tygum um løgtingslógaruppskotið, áðrenn tað verður enda-liga liðugt og lagt fyri lög-tingið.”

Eg gleði meg til at síggja uppskotið til løgtingslóg um størv í fólkakirkjuni, samstundis gleði eg meg til, at fáa ríkiligt høvi til

at úttala meg um løgtings-lógaruppskotið.

Eg fari at heita á tykkum, sum sita á Føroya Løgtingi, at taka í álvara, at tit hava biðið Føroya ungdom um at fara út um danska ríkið at útbúgva seg. Eg taki tað fyri givið, at tit tá eisini vilja geva okkum, sum fylgdu tykkara ynski, møguleika at koma heim aftur at starvast. Tí Føroyar hava brúk fyri øllum, sum eru uttanlands og útbúgva seg. Tí mugu tit eisini leggja til rættis, at vit fáa møguleika at koma heim aftur.

Eg fari tí at heita á tykk-um um at broyta lógina soleiðis, at vit, sum hava guðfrøðisútbúgving okk-ara aðrastaðni frá enn úr danska ríkinum, kunnu fáa prestastarv í Føroyum. Vit kunnu vera við til at ríka enn meira um føroysku fólkakirkjuna. Tí føroyska fólkakirkjan hevði verið munandi fátækari, um teir prestarnir, sum eru út-búgvnir uttan fyri danska ríkið, ikki vóru prestar í kirkjuni. Føroyska fólka-kirkjan hevur brúk fyri okkum, tí vit kunnu vera við til at gera kirkjuna enn betri.

Finnleif Guttessen
Suðuroy

Grátur og tanna-grísl úr Havnini!

Nú okkurt hissini starv skal flytast úr Havnini og til Suðuroyar, hoyrist grátur og tannagrísl frá fólkaræðið og framtíðina at uppliva, at fremstu ábyrgd-arpersónar í landinum dag-liga nýta orku sína at renna skríggjandi burtur frá sær sjálvum. Og sleppa at gera tað uttan at verða settir til svars.

Nú okkurt hissini starv skal flytast úr Havnini og ikki í út-jaðaranum?

Vónandi eru Jóhan og Jóannes so mikið at sær komnir, at teir ikki bakka fyri hesum áganginum ímóti útjaðaranum.